

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévi 3 korona
 Budapestre: 12
 Másikre: Negyedévi 5
 Évesre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Császár József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A szabadelvűpárt értekezlete.

— szept. 23.

Az országgyűlési szabadelvűpárt végre valahára a mai napon megtartja pártértekezletét.

Jobb későn, mint soha: ez a régi közmondás ezuttal, tartunk tőle, nem lesz igaz. Mert most már odáig összekuszálódott, annyira elmérgesedett a helyzet, hogy a kormányválság végzetes veszedelmű alkotmányválsággá, sőt részben államválsággá fajult.

Ha a szabadelvűpárt ezelőtt három hónappal, mikor azt a Szabadság ezen a helyen legelőször hangoztatta, megtartja értekezletét és nyíltan állást foglal: ma talán a békés munka útján halad az ország.

A mi szavunk gyenge volt akkor; de felhangzott nyomában a debreceni szabadelvűpárt harsány riadója. Azt reméltük, hogy erre a hajnali szózatra felébred az országgyűlési szabadelvűpárt és cselekedni fog.

Akkor még a tüzesóvák nem borították lángba az országot. Akkor még nagy részt csak a füst szállongott és itt-ott tört ki a láng, mely azóta végig lobbant a hazán és egy tüzlávába izzította az egész nemzetet.

Akkor még talán az sem hozott volna végzetes veszedelmet az országra, ha a szabadelvűpárt a nemzeti követelések teljessége ellen lép fel és a fokozatos fejlődés, a részleges vívmányok mellett bont zászlót.

Ma már attól félünk, a legerősebb kuruckodás sem segít az azóta halálössz növekedett bajon.

Ezért valljuk őszintén be, hogy a mai pártértekezletet mivel már későn, bár inkább soha se hívtak volna össze.

S fokozzzák aggodalmainkat azok a hírek, melyek a tegnapi előértekezletről jutottak el hozzánk.

E hiradás szerint a válság utolsó pillanataiban a szabadelvűpárt nem

ért egyet, sőt valósággal veszekedő csoportokra szakadt.

Darányi miniszter hazaárulónak nevezte azt, a ki a mostani helyzetben alázatosan meg nem lapul. Kubinyi Géza viszont azt jelentette ki, hogy az a miniszterelnök a hazaáruló, a ki a megbízást elvállalja a nélkül, hogy az alkotmányvértért a nemzetnek elégtételt szerezne.

Ugyane forrás szerint Apponyi Albert gróf kezébe vette a zászlót és határozott, férfias nyilatkozatokat tett, a melyek az egész nemzetet megnyugtathatnák. Es mégis titkos áskálódás indult meg a pártban Apponyi ellen. Mondják, hogy Apponyival nyolevan szabadelvűpárti képviselő ki akar lépni a pártból. — Mondják, hogy előtérbe tódulnak szolgálékü gonoszok, a kik mindenre vállalkozni készek a nemzet ellen, a nemzeti jogok letiprására.

De nem folytatjuk. Lehetetlen, hogy ez igaz legyen. Lehetetlen, hogy a magyarnak ősi bűne, a pártos visszavonás, a személyes marakodás gyalázatba, bukásba, halálba hurcoluá megint a nemzetet.

Nem merjük, nem tuduk, nem akarjuk elhinni, hogy a magyarok Istene ily borzasztó csapással sújtsa ezt a népet, mely megbűnhötte már a multat s jövődőt!

Mi még remélünk és bizunk!

Reméljük, hogy a mai pártértekezleten megnyilatkozik az egységes pártakarat, mely a nemzet akarátának szentesítése lesz. Bizunk a szabadelvűpártban, hogy a mai értekezleten megszűnik minden ellentét, a szabadelvűpárt megérti a történeti jelentőségű pillanatot és mint egy test és egy lélek egyértelmű lelkes határozattal kibontja a nemzeti zászlót, oda áll a nemzet élére, megvalósítja a kibontakozást, megvédelmeztve és diadalra segítve a nemzet törvényes jogait!

De nem tagadjuk, hogy ez legutolsó reményünk.

A nemzet visszafojtott lélekzetel lesi a mai eseményeket. A mai

értekezleten dől el a szabadelvűpárt sorsa és talán Magyarország sorsa . . .

Isten óvja nagy csapástól mi magyar hazánkat!

Ki uralkodik Magyarországon?

Igenis, azt kell kérdeznünk, hogy ki uralkodik Magyarországon? I. Ferenc József, megkoronázott magyar király, vagy báró Beck tábornagy, a vezérkarnak vagyis a királyt körülvevő katonai kamarillának feje e? Mert most már nyilvánosságra került, hogy a klopi hadiparancsot, mely a magyar nemzetet vérig sértette, megalázta, a nemzetek sorából kitorolte, ez a magyar kenyéren is hizó osztrák tábornagy fogalmazta. Fogalmazta pedig oly módon, hogy abban benne legyen minden, ami a magyar önértetet sértheti, megalázhajja. Fogalmazta oly módon, hogy a nemzetiségeket ellenünk uszítsa s a katonaságot ellenségévé tegye a magyar polgár társadalomnak.

Aki ilyen fogalmazványt készít, érvényesít, az, ha magyar anya szülte, áruló, ha pedig idegen, a legveszedelmesebb ellensége a magyar királyságnak, a magyar királyi trónnak és magának a magyar királynak.

Annak tovább helye nincs, nem lehet a magyar nemzet által is fentartott hadseregben.

Az az ember, aki ilyen merényletet követett el uralkodója leghűségesebb nemzete ellen, az nem viselheti tovább annak az uralkodónak kardbojtját sem.

Igenis, kérdezzük, ki uralkodik Magyarországon? A király-e vagy báró Beck kamarillafőnök ur, a ki a fejedelmeknek jóhiszeműségét, vagy a nehéz állami munkában töltött fáradtság után egy gyöngye pillanatát felhasználva, a klopi-i hadiparancsot aláírta vele? Azt a hadiparancsot, melynél nemzet-lázítóbb irás még alig látott nyomtatásban napvilágot Magyarországon. Azt a hadiparancsot nevezett fogalmazványt, melynek célja szerzője előtt nem lehetett más — minthogy ellenségévé tegye a nemzetet a királynak, a királyt a nemzetnek s ezzel forradalmat készítsen elő.

Ez a hadi parancsot nevezett fo-

galmozvány nem más, mint célzatosan lázító proklamáció, nemcsak a magyar nemzet, hanem a király ellen is, melyet, ha egy polgár és nem a kamarilla főnöke szövegez, terjeszt, azt bíróságaink tömlőbe záratják és örökre kidobják Magyarország területéről.

A debreceni határozat.

szept. 23

A debreceni határozat az ország minden részében cselekvésre, megnyilatkozásra buzdítja a hazafiakat. Elmondhatjuk, hogy a debreceni szabadelvű párt határozata az a zászló, mely egy táborba gyűjti az egész nemzetet.

A debreceni határozat az igazi nemzeti hadsereg lobogója.

Ujabbán a következő érdekes és becses átiratok van alkalmunk közre adni.

Temesvár.

A debreceni szabadelvű párt tekintetes Elnökségének

Debrecen.

Temesvár szabadelvű polgársága a tekintetes elnökség bölcs vezetése alatt álló debreceni szabadelvű párt közismert hazafias határozata tárgyában tegnap e hó 20-án egy impozáns, több ezer választó jelenlétében lefolyt nagygyűlést tartott, és azon egyhangú lelkesedéssel magáévá tette a debreceni testvérpártnak történelmi nevezetességű határozatát.

A nagygyűlés megbízásából van szerencsénk a nagygyűlésnek határozatát alatti idecsatoltan a tekintetes elnökséggel közölni, és egyúttal a gyűlés határozatahoz képest Temesvár szabadelvű polgárságának legőszintébb hazafias köszönetét tolmácsolni a debreceni testvérpárt azon

felejthetlenné vált kezdeményező nagy lépéseért, a melylyel a nemzeti követelmények igaz ügyének kiszámíthatlan horderejű győzelmét előkészítette.

Hazafias üdvözzel

A temesvári szabadelvű párt nagygyűlése megbízásából:

Dr. Buding József
elnök.

Dr. Skutecky Miksa

Dr. Rosenthal Mór Pápafty Széver
jegyzők.

A temesvári szabadelvű párt a temesvárgyárvárosi „Páva“ szálló kerti helyiségében 1903 évi szeptember hó 20-án megtartott gyűlésén a következő határozatot hozta:

HATÁROZAT:

Temesvár szabad királyi város szabadelvű pártja mindenben és teljesen magáévá teszi a debreceni szabadelvű párt határozatát.

Az abban foglalt nemzeti követelmények főleg pedig az 1867 évi XII. t. c.-ben gyökerező „magyar hadsereg“nek magyar szolgálati és vezény nyelvvel való ellátása — az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének elengedhetlenül szükséges előfeltételei, a melyek míg egyrészt nagy mértékben előmozdítják a trón és a nemzet megerősödését, másrészt emelik a magyar hadsereg erkölcsi öntudatát és harc képességét.

A magyar alkotmány alapelvei félreértésének tekinti és így mély megdöbbenéssel vette a párt ama legujabban felmerült közjogilag sérelmes felfogást, a mely azt 1863 XII. t. c. említette magyar hadsereget a magyar törvényhozás alkotmányos befolyása alól teljesen ki vonni akarja és annak mai, a magyar állameszmével ellentétes szervezetét min-

denkorra változtathatlannak és fentartandónak nyilvánítja, a magyar nemzetet pedig néptörzs színvonalára süllyeszténi célozza.

A párt ennél fogva elsőrendű hazafias kötelességnek tekinti azt, hogy az országgyűlés szükség esetére adó és ujoncmegtagadási jogának gyakorlásával, a polgárság pedig az adók és illetékek önkéntes befizetésétől való tartózkodásával utját állja ezen alkotmányellenes felfogás érvényesülésének.

Felkéri egyúttal a pártgyűlést az országos szabadelvű pártot, hogy álljon az országszerte megindult mozgalom élére és vivja ki a nemzeti követelményeknek nyílt és határozott követelésével a súlyos helyzetnek a trón és a nemzet érdekében fekvő megoldását.

Mindezt a párt köszönetének nyilvánítása mellett első sorban a kezdeményező debreceni szabadelvű párttal, továbbá az országos szabadelvű párttal és Temesvár szabad királyi város országgyűlési képviselőjével közli.

Dr. Buding József
elnök.

Dr. Skutecky Miksa Pápafty Széver
jegyzők.

Az orbai járás.

A debreceni szabadelvű párt Nagyságos Elnökségének

Debrecen.

Az 1903 jul. 28 án tartott gyűlésükben hozott s velünk közlött „Határozati javaslat“ukat, az orbai járás szabadelvű pártja idei szept. 16-án tartott gyűlésében egyhangulag elfogadván, gyűlésünk határozatából kifolyólag a nemzet nevében hálás köszönettel üdvözljük a debreceni

Hegedüs Olga.

Irta: Szeghő Ferenc.

Fehérné elegáns házi pongyolában fogadja vendégeit Utolsó fogadó napja van. Kívül eső esik. Belül annál jobban esik a kandalló melege. Barátnője, Ilonka épp most ér be és a kandalló előtt melegíti a kis kezét. Fehérnével egy idős, de még leány.

Ilonka: Istenemre áldozat eljönni hazulról ilyen időben. El se jöttem volna ha valami nagy ujságot nem akarnék mondani.

Fehérné: (kiváncsian): Nos?

Ilonka: Emlékszel arra, mikor más fél év előtt Hegedüs Olga férjhez ment? Arra is emlékszel, hogy nem valami nagy szerelem készítette erre a lépésre? Azt is tudod, hogy egy fiatal ügyvédjelöltbe volt szerelmes?

Fehérné: Emlékszem mindenre! De mi az a nagy ujság?

Ilonka: (mosolyogva): Ne légy túrlámetlen galambom Nem cél nélkül mondom ezeket.. Hát arra emlékszel-e, hogy azóta az a fiatal ur nem volt itt-hon, pedig ez előtt minden héten haza járt?

Fehérné: Tudom!

Ilonka: Tegnap haza jött. És ma már Hegedüs Olga megcsalta férjét.

Fehérné: Ne mond!

Ilonka: Isten bizony!

Fehérné: Honnan tudod?

Ilonka: Az egész város beszéli. Férje ép akkor lépett be, mikor — úgy szokták mondani — kritikus pillanatban.

Fehérné: Szegény teremtés!

Ilonka: És te sajnálsz! Én megvetem és többé nem fogom ismerni. Egy becsutelen asszonnyal csak nem fogok érintkezni?!

Fehérné: Gyerek vagy még! Az ilyen rózsaszínű bűnököt megbocsájtja a világ. És kérdés, vajon bűn-e ez igazán? Mert én nagyon sok enyhítő körülményt tudnék felhozni!

Ilonka: Én semmit! De azért szívesen meghallgatlak.

Fehérné: Tegyük fel, hogy Olga — mint te említéd — szerette azt a — mondjuk — X. urat. Felesége lett azonban a mostani férjének, kit egy cseppet sem szeretett. Elment hozzá feleségül, mert szülei kényszerítették, mert rokonai rábeszéltek, mert barátnői unszolták. Nos, a menyasszonyság idejében teljesen lefoglalta gondolatvilágát a készülődés, de most, a mikor már a mézeshe-tek eltelték, annál elemibb erővel tört ki szívéből a boldogság utáni vágy. Ideálja — X. ur — nemesen viselkedett,

de nem jött soha haza, nehogy annak az asszonynak akár csak pillanatnyi kellemetlenséget okozzon. De végre is nem száműzheti magát örökre szülei házából. Haza jött. Találkozott azzal, ki fiatalisága ábránd képeinek tartalmát adott. Alkalmom is volt hozzá. A szív is olyan volt, mint régen. Az asszony is csak ember. A régi emlékek, a jelen sivársága, mind hathatósan munkálkodtak arra, hogy ez az eset bekövetkezzék.

Ilonka: Én elhiszem állításaidat Amde egy asszonynak, miután az oltártól lelép, a hol örök szeretetet és hűség-fogadott férjének, ilyet tennie nem szabad. Ha volt ereje férjhez menni máshoz és az elhagyni azt, kit ő is szeretett, az ilyen asszonynak legyen ereje ahhoz is, hogy szívét a legszeretetteljesebb férfi lán- goló szavai ellenében is olvaszthatatlan páncéllal fedje be. Ha ehhez nincs ereje, akkor nem jellemes teremtés, hanem egy érzéki báb, kiről szót sem érdemes beszélni.

Fehérné: Én nem tenném meg, mit Hegedüs Olga megtett. De ily ostorcsapásokat sem mérnek reá, mint te teszed. Elég büntetés az, hogy pillanatnyi boldogságáért feláldozza egész életének lelki nyugalomát, muló gyönyörért tökröttette hírnevét, gyengeségéért elvesztette az emberek becsülését. Tegyük fel, hogy

szabadelvűpártot e téren tett kezdeményezésükért.

Maradván a Nagyságos Elnök urnak hazafias tisztelettel készséges szolgálai:
Kovácsnán, 1903. szept. 19-én.

Csia György
elnök.

Dr. Sántha Imre
alelnök.

Deák Benedek Lakatos Gyula
jegyző.

Dr. Vajnay Ákos Dr. Morvay István.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Teljes tanácsülés.** A város tanácsa Puky Gyula főispán elnökle alatt, a szombaton e hónap 29-én megtartandó városi rendes közgyűlés tárgyainak előkészítése végett esütörtökön délelőtt fél 10 órakor a városháza nagy tanácstermében teljes tanácsulást tart.

× **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog és pénzügyi bizottsága a távol levő Vecsei Imre v. főjegyző helyett Bészler Károly városi tanácsos elnökle alatt esütörtökön, e hónap 24-én délután 3 órakor a költségelirányzat és egyéb folyó ügyek tárgyalása végett, a város háza nagytanácstermében ülést tart. A bizottság ügyeinek előadója Vargha Károly v. tb. tanácsos lesz.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt fél 10 óratól déli 12 óráig Kovács József polgármester elnökle alatt rendes tanácsulást tartott, melyen a tanács a folyó ügyeket intézte el.

× **Névszerinti szavazás.** A szeptember hónap 29-én tartandó rendes városi közgyűlésen az újvárosi ut mentén fekvő 536 négyszögöl földnek a debrecen—hajdunánási vasut céljaira átengedése ügyében, most már 3 ad izben fog a névszerinti szavazás megtartatni, mely alkalmából a jelenlevők többsége határoz közgyűlésileg véglegesen az ügy fölött. Felhívjuk tehát a városi törvényhatósági

völegényed helyett édes atyád egy fénye sebb állásu, nagyobb vagyonu emberhez kényszeritene. Oly annyira presszionálnának, hogy végre nem lennél képes ellentállni. Felesége lennél annak, kit nem szeretsz. Elszakítanának attól, kit imádtál.

Nos, már most találkoznál, mint asszony, mostani völegényeddel és feltéve hogy sziveitek érzelmei nem változnának vajjon nem megtörténhetnék veled is e katasztrófa?

Honka: Talán!

Fehérné: Biztosan. És mit szólnál ahhoz, ha én ezek után nem beszélnek veled és megvetnélek?

Honka: Sirnék!

Fehérné: No lám! Azt hiszed, hogy Hegedüs Olga most kánkánt táncol! De hogysis! O is sir! De leginkább az fáj neki, hogy gyöngeségéért még ideálja is megveti. Mert jegyezd meg, egy ily ok miatt félrelépett asszony olyan, mint egy súlyos beteg, kit nem megvetni, hanem gyógyítani kell. Jöjj inkább velem és békítsük ki Olgát férjével,

Honka: Igazad van.

Mindkettő kalapot vesz és elmennek Olgához.

bizottság tagjainak figyelmét ez uton is az ügyre.

× **A városi nyugdíj bizottság ülése.** A városi nyugdíjbizottság tegnap délután a város nagytanácstermében Bészler Károly v. tanácsos elnökle alatt ülést tartott. A bizottság több tegnapi ülésében több összegyűlt folyó ügyet és kérvényt intézett el.

× **Az új önkéntes iskola átvétele.** A város a Pavillon lakatanyával kapcsolatosan, de elkülönítve attól, egy új önkéntes iskolát építtetett hadfiaink számára. Az új önkéntes iskola hivatalos átvétele e hónap 30-án délelőtt 9 órakor lesz. Az átvételnél a város részéről Szabó Kálmán v. katonaiügyi tanácsos és Aczél Géza városi főmérnök, a katonaságtól a hadtest parancsnokság és a 39-ik cs. és kir. gyalogezred kiküldöttei lesznek jelen.

× **A gazdasági bizottság ülése.** A város gazdasági bizottsága Király Gyula v. tanácsos elnökle alatt tegnap délután a városházán ülést tartott. A bizottság tegnapi ülésében a város 1904. évi költségvetését tárgyalta le, melyet igen csekély módosítással el is fogadott. A bizottság jelentése kapcsán a költségvetést további tárgyalásul áttette a jog- és pénzügyi bizottsághoz, mely azt e hónap 24-én, esütörtökön délután megtartandó ülésében fogja letárgyalni.

EGYHAZ és ISKOLA.

Az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága ez évben 317 árva gyermeket lát el téli meleg ruházattal e teljes öltözéket szeptember hó 28-án d. e. veszi át a felszerelő küldöttség a vállalkozóktól és ugyan akkor azoknak a gyermekek között kiosztását is megkezdi s folytatólagosan 3 nap osztja azt a gondnok és küldöttségi tagok felügyelete mellett.

A debreceni pincérszakiskolában az új tanórákat ma szerdán d. u. 3 órakor nyitják meg az iskola helyiségében. — Az iskola e második évét kezdő megnyitását a felügyelő bizottság ünnepséggel köti össze. A pincérszakiskola valóban nemes hivatást teljesít, hazafias feladatot old meg és így felette alkalmas a megnyitás nap ünnepessé tevése, a mi a szakörök lelkes ügyszeretetét bizonyítja.

IRODALOM.

(*) **Főhívás.** Két erősakaratu lélek fogott együvé, hogy szárnyatedző utra induljon. Mindazt az igazat, mit eddigi külön-külön repülésük közben gyűjtöttek, érezték és átéltek, most egy köpübe szedve viszik a nyilvánosság elé. Tehát két élő lélek őszintesége, hitvilága szóval két ember élete fog észrevezést követelni. És mivel — Gárdonyi szerint — nincsen értéktelen élet, a legalább pillanatnyi figyelmet ez a két fiatal élet is meg fogja érdemelni.

Két lélek címén két élet nyílt valómása: *Gunda*, regény, Szederkényi Anikó és *Versek*, Haraszty Lajos tollából — fog megjelenni egy kötetben. Előszót Ady Endre irt a könyvhöz.

A kötet mintegy 15 ivnyi terjedelemben, merített papíron a karácsonyi könyvvásárra fog elkészülni. Arát 2 koronában állapítottuk meg. A szíves gyűjtőknek tiszteletpéldányt adunk.

Az előfizetési pénzek október hó elsejéig az alábbi címekre küldhetők; Szederkényi Anikó tanitónő, Bolyok, u.

p. Ozd. (Borsodmegye.) — Haraszty Lajos hírlapíró. Nagyvárad. Körös u. 3.

Házasságok gőzerővel.

Az amerikai törvény rendkívül megkönnyíti a házasságkötést és az esketőközögek is megtesznek minden lehető, hogy a szerelmes párok kényelmére az esketésnél kiküszöböljenek mindent, ami az aktust hosszadalmassá, vagy körülményessé teszi. A gyors megházasítás Amerikában néha egészen mulatságos formákat ölt.

New Yorkból nemrég egy fiatal ember egy ifju hölgyet kirándulást tett a környékbe, de amikor vissza akartak menni, lekéstek az utolsó vonatról és a helyzet a hölgyre nézve kritikussá lett. Az amerikai erkölcsökodex szerint ugyanis egy fiatal hölgy nappal egy fiatal emberrel akárhova elmehet minden más kísáret nélkül, kóborolhat vele a mezőn, erdőn, de egyedül maradni vele este olyan dolog, ami a leányt súlyosan kompromitálja.

A fiatal ember azonban nem sokat törte a fejét, hogy mit tegyen, a leány beleegyezésével előhívatta a helység békebíráját, gyorsan előszerezett két tanút és mielőtt az éj leszállt, az alkalmi kiránduló párból annak rendje és módja szerint összeeskettett házaspár lett.

Egy newyorki butorkereskedő, hogy reklámot csináljon üzletének, rávett egy jegyepárt, hogy az ő kirakatában esküdjön meg. Jutalmul a fiatal pár lakását ő rendezte be.

Az esketés csakugyan megtörtént a kirakatban és olyan vonzó erőt gyakorolt a nézők tömegére, hogy azonnal akadt köztük még egy pár, mely ugyan-csak a kirakatban, ugyanazon békebíró előtt szintén megesküdt.

A gyors házasságok legnagyobb rekordját egy newyorki ügyvéd menyasszonya érte el.

Völegényét halálra ítélték és kérelmét, hogy halála előtti megesküthesse magát jegyessel, elutasították. Két nappal a kivégzés előtt a menyasszony meglátogatta völegényét a börtönben. A leányt két barátja kísérte, zsebében pedig házassági szerződést és tollat vitt magával.

Mialatt az ör, ki az összejövetelnél jelen volt, egy perere félrefordult, az elítélt menyasszonya és a két tanu aláírták a szerződést és a házasság ezzel az amerikai törvények értelmében jogérvényesen meg volt kötve.

A menyasszonynak ez nagyon érdékében állt, mert így örökösévé lett a kivégzett ügyvédnek, akinek a vagyona különben az államkincstárra szállott volna.

S Z I N H Á Z.

M ü s o r.

Megnyitóelőadás október 1-én.
Okt. 1. esütörtök *A titok*, vigjáték.
Okt. 2. péntek *A titok*, vigjáték.
Okt. 3. szombat *A titok*, vigjáték.

— (Bácsné Aradra szerződött.) A Bács pár, emlékezhetünk rá, az elmúlt virágvasárnapján két évre Debrecenbe szerződött. Itt azonban annyira elkekerítették őket a váratlan körülmények, hogy alig két heti működés után felmentésüket kérték. Mivel ezt nem kapták meg

inkább nyugdíjaztatták magukat, csak hogy vissza ne kelljen térniök. Mint nyugdíjazottak Aradra költöztek, a hol Bács Károly lelkét tovább emésztette a keserőség: fegyvert emelt maga ellen és meghalt. Özvegye pedig, Bácsné Maár Júlia, a vidéki színészet egyik legna gyobb művésznője, a ki egyedül közelíti meg Prielle Kornéliát, most Aradra szerződött Zilahi Gyulához. Mészáros Kálmán az orsz. színészegyesület iroda igazgatója értesítette Zilahit, hogy a művésznő szerződésének mi sem áll ut jában, amennyiben nyugdíjazásáról le mondott.

— (Szerződötések.) Komjáthy János kassai igazgató szerződött a jövő évre Sárosi Paulát, Fáy Flórárt, Keleti Juliskát és Vági Henriket. Makó Lajos debreceni igazgató a jövő évre szerződött Rózsa Lilit és Palágyi Lajost.

— (Sztintársulatok állomáshelyei.) Pár nap múlva megkezdődik a vidéki szintársulatok országos őszi vándorlása. A na gyobb társulatok október elsejéig mind bevonulnak téli állomásaikra, a kisebbek is utra kelnek, hogy a szellős nyári szin körök, sátrak alól egy két hónapos évadu melegebb helyre húzódjanak. A nagy költözködés előtt a vidéki 31 szintársulat állomáshelyei a következők:

Balla Kálmán, Nagybeeskerek. Bá ródý Károly, Dunaföldvár. Berky Ferenc Erzsébetváros. Fehér Károly, Csurgó. Gáspár Jenő, K. Helme. Halmay Imre, Zsolna. Dr. Janovics Jenő, Hmvásárhely Kárpáti György. Titel. Megyeri Dénes Kolozsvár, Komjáthy János szünetel. Kövessy Albert, Ungvár. Krecsányi Ignác Budapest. Krisztinavárosi Nyári színház. Krémer Sándor Nagykároly. Kunhegyi Miklós, Nagy Körös. Makó Lajos, Mára marossziget. Micssey F. György, Kőszeg. Monory Sándor, Homonna. Mezey Béla Pápa. Mezey Kálmán, Esztergom. Nádasi József, Mohács, Németh József, Eger. Pesti Ihsz Szavas. Polgár Béla, Nagy szeben. Palotay Antal Nagyenyed, So mogyi Károly Orosháza, Szabadhegyi Aladár, Rimaszombat. Szendrey Mihály Pozsony. Szilágyi Dezső Hajduböszörmény Tóváry Antal Szepesváralja. Zilahi Gyula Kula.

— (Társulatok személyzete.) A Szinészeti Közlöny most adja ki a társulatok személyzetének téli névsorát. E heti szá mában 4 igazgató személyzetét sorolja fel. E szerint Krecsányi Ignác (Temesvár) személyzete 70 tagból áll, Nádasi József (Pécs) személyzetének száma 58, Németh József (Miskolc) 56 tagu társulatot szer vezet, Mezei Béla (Győr Nyitra) személy zetének száma pedig 51. A három elsőnél katonazene működik.

— (A drótosztól századszor.) A Ma gyar Színház óriási sikerű daljátéka A drótos tót, melynek rendkívüli bájos zenéjét Lehár Ferenc írta, aki most fél Európa szinpadainak legnépszerűbb zéne szerzője, — a Magyar Színházban októ ber 3-án éri meg századik előadását, Ezen a századik ünnepi előadásán a dal játékot maga a szerző, Lehár Ferenc fogja vezényelni.

— (Kötűnő előadás.) Egy kisebb vándor szintársulat igazgatóját kétségbe ejtették az állandó rossz előadások, me lye a közönséget Bagostól Rátótig min denütt elriasztották. Végső elkeseredése ben mentő ötlete támadt. A színház

udvarán elvesztett egy levelet, melyben bizalmas barátja arról értesítette őt, hogy legközelebb Krecsányi, azután Komjáthy, majd Janovics, végül Somogyi igazgató a legteljesebb inkognitoban felkeresik társulatát, mert jó színészeket kutatnak. Mikor jönnek? nem bizonyos, mert észrevétlenül, titokban akarnak egy egy előadást megnézni. Az el vesztett levelet megtalálták. És ettől a naptól fogva az összes ripacsok tudták szerepeiket és a kötűnő előadások meg hódították a közönséget.

— — — — —

Napló.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig

Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — va sárnap kivételével — mindennap délelőt 7—12-ig és délután 2—6-ig

Szept 24 Ülés az ipartestületen

Szept, 27, A közraktár ülése a városházán délelőt 10 órakor,

Szept 27 Torna és kerékpáros egylet verseny

Szept, 29 Városi közgyűlés.

* **Kisfaludy Sándor szobra.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Döbrentey Gábor, a Magyar Tudós Társaság titkára és Szirókay Luiza még 1844 ben gyűjtést indítottak oly célból, hogy annak jövedelméből Kisfaludy Sándornak, a Himfy dala halhatatlan szerzőjének emléket emelhessenek. A bronzba öntött emlék 1848 ban elkészült, de költség hiányában csakis fatalapzatra állítva a Magyar Nemzeti Múzeum egyik folyosóján nyert ideiglenes elhelyezést. Most, hogy a kormány megengedte, hogy a szobornak a Magyar Nemzeti Múzeum javadalmából kőtalapzatot készítsenek, az emléket tegnap, a költő születésének évfordulója napján, eredeti rendeltetése helyén, a múzeum kertjében Kazinczy, Berzsényi, Kisfaludy Karoly és Arany János szobrai között, felállították. Az összegyűlt fényes közönség előtt, akik között jelen voltak a Kisfaludy család tagjai és Zala vármegye küldöttsége, Szalay Imre, a nemzeti múzeum igazgatója mondott beszédet, válaszolva az emlékmű történetét. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után számos koszorút helyeztek el a remekmű emléktalapzatra.

* **Kereskedelem Amerikával.** Klein J. D. szállító (Budapest, V. Arany János utca 21.) egy dijszabási kimutatást szerkesztett a Magyarországból és észak amerikai Egyesült államokba, továbbá Kanadába és a Mexikoba irányuló kereskedelmi áruforgalom közvetlen szállítási díjtételeiről. Az ügyes összeállítást az érdeklődők a kamaránál megtekinthetik.

* **Iparos tanulók tanulmányi utja.** A kereskedelemügyi miniszterium rendelete folytán és tárcája terhére, e hó 26-án este 10 helybeli iparostanuló fog Vántsa György ipariskolai rajztanár vezetése alatt Budapestre utazni, hogy ott az iparostanulók és segítők munkakiállítását megtekintse, tanulmányozza és annak Láng Lajos miniszter által eszközözendő berekesztésén részt vegyen. E 10-es csoport csak egy napot fog Budapesten tölteni. Az ipariskola igazgatósága által kijelölt 10 iparos tanuló neve a következő: Nánási Kálmán asztalos. Tóth Zoltán szobrász, Papp György könyvkötő, Kiss Bálint cipész, Morik Gyula

szabó, Gönczi Gábor szobafestő, Erdai József géplakatos, Kovács Lajos lakatos, Ferenczi Miksa kárpitos és Sinai József épület asztalos. Debrecen sz. kir. város tanácsa a tanulók részére 1—1 korona ajándékot adományozott.

* **Fafuvarozás az új betonhidon.** Megirtuk, hogy a fancesikai új vasbeton hid közgazgatási bejárása már megtörtént s hogy azt a bizottság kifogástalanul jónak találta s a közforgalomnak át is adta. Az új hidon a város kezd meg a nagyobb méretű szállítást. A mai naptól a város ugyanis mintegy 9000 méteről fát fog az új hidon a fancesikai faktárból az epreskerti városi faktárba át szállítani, mely szállítás Török Gábor erdőmester szakavatott ellenőrzése mellett fog megtörténni. Aligha mondunk vele ujjat, hogy e fa fuvarozás a város közelébe, alighanem már egyik hírnöke — a közelgő télnek.

* **Felhívás.** A M. Á. V. altiszti kör elnöksége felkéri mindazokat, a tagokat, kik az alakítandó dalkörben, mint működő tagok óhajtanak részt venni, hogy szombaton, e hó 26-án este 6—7 óra között a kör helyiségében (Ispotály-utca 1. sz.) megjelenni sziveskedjenek.

* **Eljegyzés.** Devecsery Béla eljegyezte Boér Mariska kisasszonyt.

* **Budapestre költözött ügyvéd.** A debreceni ügyvédi kar egyik fiatal, nagy képzettségű s felette rokonszenves tagja dr. Ujlaki Géza elhagyta Debrecen és ügyvédi irodáját innen Budapestre helyezte át.

* **Táncitanítók orsz. egyesületének vizsgálója.** Ma lesz Budapesten a táncitanítók orsz. egyesületének vizsgálója, amelyet Alföldi Károly debreceni jó nevű táncmester, az egyesület alelnöke fog vezetni.

* **A macsi répák szarkái.** Steinfeld Mihály macsi pusztai uradalmának gazdaszjtje Darvas Aladár panaszt tett a csendőrségnél, hogy az uradalom földjeiről hire tudta nélkül nagy kelendősége lett a cukor répának. A csendőrség erőlyes nyomozására aztán kiderült, hogy a cukor répa szarkái Buzsi Mihály és Kovács József pusztai lakosok, kik a macsi földekről e hónap 19 és 20-án éjjel mintegy 4 szekerre valót szépen elvittek. A kutatás alkalmából a csendőrség Kovács Józsefnél talált egy 6 lövetű forgó pisztolyt, ahoz való 16 drb. töltényt és egy vadász fegyvert is. Kovács József kikérdezésekor azt vallotta, hogy a forgó pisztoly a répa lopáskor is nála volt s azért vitte magával, hogy hátha szüksége lehet reá a lopás alatt, sőt a répa tolvajlás alatt lőt is egyszer belőle. A csendőrség a bejelentés nélkül tartott fegyvereket elkobozta a répa szarkáit pedig lopásért a kir. járásbiróságnál feljelentette.

* **Halálozások.** Tegnap a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Galgóczi Sándor ev. ref. 2 éves, Fehér Erzsébet ev. ref. 16 hónapos, Pető Erzsébet ev. ref. 14 hónapos és Kovács András ev. ref. 15 hónapos.

* **Kutyahus mézarszék.** Budapesti tudósítónk értesítése szerint a rendőrség megdöbbentő felfedezést tett a fővárosban. Egy idő óta nyakra főre panaszolták a rendőrségnél a legkülönbözőbb fajta kutyák és macskák elveszését. A tömeges feljelentés felkeltette a rendőrség figyelmét, de a megindított nyomozás nem vezetett sikerre, Végre azonban lehullott a titok leple. Tegnap reggel két rendőrborzasztó büzt érzett. Medek József nap

számos Szegedi utcai lakása előtt. — A rendőrök benyitottak a házba, ahol megdöbentő jelenet tárult eléjük, Medek gyönyörű új fundlandit bunkóztott le, amíg a kedvese Pessenleicher Erzsébet egy károsu agarat nyuzott kiváló szakértelemmel. A tüzhelyen kívánatosan felszeletelve sült az olesó hus, amíg a kamrában mint a mészárszékekben szokás vas szegeken lógott a lenyuzott kutya felsál és a macska gerinc. A rendőrök nyomban bevitték az elvetemült embereket a VI. kerületi kaptányságra, ahol vallatóra fogták őket Medek bevallotta, hogy emlékezése szerint addig mintegy 60—65 kutyát és 15—20 macskát lopott össze és megszárolt le. A levágott állatok húsát nyersen, sütve és főzve építkezéseknél és gyárakban alkalmazott szegény embereknek, mint juh és nyul húst elárusították, mi által naponta 10—20 koronát kerestek. A VII. ker. előljáróság közegészség elleni kihágás miatt rögtön megindította a vizsgálatot ellenük, ezen kívül Medekot — aki tegnap délelőtt a fogságból megszökött, lopás miatt is kérdőre vonják.

* **A baka levele a királyhoz.** Temesvárról jelentik az alábbi esetet, amely különös világban tünteti fel a magyar postát. A Temesvárott állomásozó 29. ik gyalogezred egy katonája, elkéservedve a kemény szolgálat és egyéb sok baja fölött, panaszát írásban tette és naivságában elküldte ahhoz, akitől leginkább várta minden bajának orvoslását — a királyhoz. A magyar királyi postán azonban gyanusnak találták a katona irását. Fogták tehát, felbontották, elolvasták és elküldték a térdparancsnokságnak. Ha ez igaz, úgy nem másról van szó, mint a cabinet noir feléledéséről. A magyar postának nincs más kötelessége, sem joga mint az értékjeggyel ellátott levélnek továbbítása és kézbesítése. Előtte nincs nem lehet gyanus levél. A szegény huszonkilenc éves bakát valószínűleg példásan meg fogják büntetni. A Dienstreglement szerint ő nagyot hibázott, amikor az ugynevezett Dienstweg, vagyis a szolgálati ut elkerülésével panaszát nem a napos káplárnak, hanem a legfőbb hadúrnak akarta bejelenteni. Ő reá nézve az ügy az ajccellel el lesz intézve. De nem lesz elintézve a magyar postára nézve. Erről az intézményünkről, amelyet eddig joggal tartottunk hazafiasnak, semmi sem mossa le a furcsa eljárása ódiáját. Ha ugyan igaz ez a hír.

* **Érdekes válók.** Egy terézvárosi gazdag kereskedő, a ki rendkívül féltékeny volt a nála harminc évvel fiatalabb, szép feleségére, hat éves gyermeke mellé házinevelőt fogadott. A nevelő ur, a ki folyton a háziasszony körül ólalkodott, a tanítvány nevelését teljesen elhanyagolta. A gyermek éppen nem tanult tőle semmit és a férj ennek dacára határozottan ragaszkodott ahhoz, hogy továbbra is a háznál maradjon. Hasztalan tiltakozott ez ellen az asszony, ez mitsem ért, mert a férj hajthatatlan maradt. — Végre is a fiatal urinő elhatározta, hogy radikálisabb eszközökhöz fog folyamodni. Mikor a férj távol volt, elővette a nevelőt és tudtára adta, hogy ha nem távozik jószántából, ki fogja pofozni a házból, mert nem tűrheti, hogy a gyermeke egy olyan ember nevelésére szorul. A házitanító ez az erélyes fellépés meglepte: eleinte tiltakozott a magas hang ellen, mikor azonban látta, hogy az asszony komolyan beakarja váltani fenyegetéseit, őszintén bevallotta, hogy sohasem foglalkozott gyermekneveléssel, ő tulajdonképpen privát detektív, a kit a férj azért fogadott fel, hogy állandóan

kísérje figyelemmel, kit fogad az asszony és nincs-e valakivel viszonya. — Erre a vallomásra a nő annyira felháborodott, hogy még az nap otthagya az urát és válopört indított ellene a női tisztesség és méltóság durva megsértése miatt. A budapesti polgári törvényszék a nem mindennapi válókereset tárgyalását a jövő hétre tűzte ki.

* **Rövid hírek.** Földrengés Lissabonban. Már e hó 9-én éjjel nagyobb földrengés ijjesztette meg a lissaboniokat, újabban pedig e hó 14-én délben volt akkora földrengés, hogy a lakók kiszaladtak a házaikból. A portugálok fővárosát már egyszer egészen elpusztította a földrengés, azért most mindenki a legrosszabbtól tart. — **Havazás.** Innsbrucki értesítés szerint az összes hegyeket vas tag hóréteg borítja. — **Olasz zászló Triesztben.** A trieszti városházára valaki olasz zászlót tüzött ki, amely egy negyed óráig ott lengett az osztrák birodalom egységének nagyobb dicsőségére. — **A vén halász halála.** Egy szerb mitrovicai öreg halász a Szávába horgászgatott, horgaira két óriási harsa akadt s mi közben kihuzásukon erősködött szélütés érte. A nagy halak a horgoknál fogva ide oda huzgálták az öreg kis esolnakját, ami egy szomszéd halásznak feltűnővé, odavezetett, de az öreg már halva találta. — **Gyilkos villám.** Glina horvát községben a villám négy fiatal pástort, akik a zivatar elől egy nagy tölgy alá huzódtak, agyonütötte. — **Ugy kell neki?** A kolozsvári ügyvédi kamara fegyelmi bírósága dr. Kelp Gyula ügyvédet 1000 kor. pénzbüntetésre, dr. Láng Károlyt pedig ügyvédi gyakorlatának fél évre felüggesztésével büntette, mert besztercei házaikra száz nemzetiségi zászlót tűztek ki József főherceg látogatása alkalmával. — **Ocsmány merénylet.** Két német vándorló magyar gyűlöletből felgyújtotta Szegzárd határában azt a nevezetes fát, amely alatt a vértanu halált szenvedett béri Balogh Adámot, Rákóczi vitéz danárnokát a labancok elfogták. A fát sikerült megmenteni. — **Fadrusz beteg.** Jeles szobrászunk 21 nap óta mellhártyagyulladásban fekszik. Állapota a napokban javult, úgy hogy felgyógyulása remélhető. — **Fellázadt községek.** A Nagyvárad közelében levő Kardó, Nyárló és S. Uzsopa községek lakossága ellene szegült, hogy a körjegyző a köztartozás sok fejében lefoglalt zálogtárgyakat árverés alá, összeakarta hordatni. — **Leégett szinkör.** A nagykarolyi rozoga szinkör tegnapelőtt leégett; a színházi kellekeket sikerült megmenteni.

* **Az utolsó negyed** közeledtével a Pesti Hírlap arra figyelmezteti olvasóit, hogy évek óta megkedvelt karácsonyi ajándékát — a Pesti Hírlap nagy képes naptárát — csak azok kapják meg, akik legalább negyedév óta előfizetői a lapnak, vagy ha bár havonként ujtják is meg az előfizetést, azt megszakítás nélkül hosszabb idő óta teszik. Annyi bizonyos, hogy a lapok kedvezményei közt a Pesti Hírlap Naptára legbecsesebb, — mert egész éven át hasznát veszi, aki kapja. Másik kedvezménye a Pesti Hírlap előfizetőinek, hogy a Divat Szalon című díszes és nagyon gyakorlatias divatlapot fél áron rendelhetik meg. Legfőbb kedvezménye pedig, hogy napról napra legnagyobb terjedelemben jelenik meg a lapok közt, tehát legtöbb olvasni valóhoz és így legjobban megéri az árát. A Pesti Hírlap egy egy száma (köznapokon 28—32 oldal, vasárnaponként 44—52 oldal) egész kötet, változatos és válogatott tartalommal. Ennek köszönheti

napjainkban példátlan kedveltségét és elterjedtségét, valamint független, szóki mondó irányának, szabadelvű, demokratikus szellemének, mely cikkeinek minden sorában megnyilvánul. Azok kedvéért, akik még nem tudnák, emlékeztetünk hozzájuk, hogy előfizetési ára negyedévre csak 7 korona, egy hóra 2 korona 40 fillér s a Divat Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. Ehhez minden előfizető karácsonvi ajándékul kap egy díszes, nagy képes naptárt. A kiadóhivatal címe ahonnan mutatványlapokat is lehet kérni, Budapest, V., Váci körút 78. sz.

x **Csapó-utcán** a zenede épületben egy rőfös és kész női ruha üzlet varrodával azonnal eladó bővebbet Ippen és Schvarecz ületében Csapó-utca 4.

x **Igyunk Avaz-ujfalu Oroszlán** természetes égvényes savanyu gyógyvizet vegenként 12 fillér. Kapható kizárólag A. Schwartz féle dohánytözsében Piac-utca 29. sz., városházával szembe.

* **Olvassuk a „KARIKÁS” életlapot.**

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe.** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatárú különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabásu férfi ingek. Nagy választék angol, olasz és Pichler féle sport kalapokból, valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olesó szolid szabott árak.*

Az Arany Bika kávéházában ma este Rác Károly zenekara játszik.

A válság.

S a j á t t u d ó s í t ó n k t ő l.

Budapest, szept. 22.

A mai helyzetet a teljes fejtelenség jellemzi. A szabadelvűpártban sajnos a nyira eltérők a vélemények, hogy csak rendkívüli eseménynek kell bekövetkeznie, hogy a holnapi pártterkezetlen a bomlás be ne következzen. Már a királyhoz intézendő felirat dolgában, illetve a hadparancsra adandó válasz dolgában is oly ellenkezők a nézetek, hogy senki sem tudja ma: mi történik holnap? A jót várók remélik, sőt bizonyosan számítanak arra, hogy Héderváry gróf okvetlenül hoz ma valamit Bécsből. És ez fogja eldönteni a szabadelvűpárt további magatartását.

A mai délelőtt a politikai sulypont a képviselőházban volt, a hol több mint harminc képviselő jelent meg a különböző pártok részéről. Apponyi Albert gróf, a ház elnöke már fél tizkora ott volt és egymás után fogadta a politikusokat. Meglátogatták őt Tallián Béla alelnök, Szentiványi Árpád, Hock János, Ivánka Oszkár, Bolgár Ferenc, majd a függetlenségi párt részéről Justh Gyula, Tóth János és Szederkényi Nándor. De ott voltak a háznál még Barabás Béla, Bedőházy János, Pattyánszky Elek és még sokan. Mindannyian a helyzetről és a képviselőház esütörtöki üléséről beszéltek.

A csütörtöki ülésen Apponyi Albert gróf elnököl.

Szóba került az is, hogy a felirati

javaslat dolgában minő magatartást kövessen a ház, Megegyeztek, hogy ha tárgyalagos lesz a felirat, a függetlenségi párt hozzájárul.

Az elnökség arról értesült, hogy a függetlenségi párt ellen a szocialisták csütörtökön tüntetni fognak. Az elnökség megtette erre nézve a kellő intézkedéseket.

Ausztria tüntet

Minden jel arra vall, hogy Magyarország ellen gonosz támadás készül. Ugy látszik az osztrák politika vezetői, a katonai szellem képviselői és az összbirodalmi eszme ősi hívei összeesküdtek, hogy Magyarországot ismét belekergetik az önvédelmi harcba, mint ezt 1848-ban tették. Azt akarják az összeesküvők, hogy I. Ferenc József ott végezze; a hol 1849-ben kezdte.

A nemzetiségeket lázítják ellenünk, a nemzetet halálra sértik, és a császár mellett Magyarország ellen nyíltan tüntetnek.

Ennek újabb bizonyítéka az alsó-ausztriai tartománygyűlés tegnapi ülése, melyen az összes képviselők ünneplő ruhában jelentek meg. Az ülés 20 percig tartott és nem volt egyéb mint nyílt tüntetés Magyarország ellen.

Ime a hivatalos távirati híradsék erről a tüntetésről.

Bécs, szept. 22. (Alsó ausztria tartománygyűlés.) Az összes képviselők ünneplő ruhában jelentek meg. A kisebbségből hiányzanak a német néppárt képviselői és Seitz képviselő. A beérkezett iratok közt van Schmolck, Gessmann, Mayer János, Scheicher páter, Pataj, Steiger, Lueger, Marchet és Freudenthal sürgős indítványa, melyben tekintettel a lefelsőbb hadparancsra felkérlik a kormányt, hogy következő nyilatkozatot juttassa el a legfelsőbb trón számolyához;

Az alsó ausztriai tartománygyűlés tolmácsa az ország érzelmeinek midőn kimondja, hogy annak lakosága lelkesült ohajai által egybe van forva a fennkölt uralkodó magas akaratával. Kész az uralkodóház és a haza iránti törhetlen hűségben mindenkor sikraszállani a hadsereg hatalmáért és egységeért.

Az indítványt, melyet nyomban tárgyaltak, vita nélkül egyhangulag elfogadták. Schmolck országgyűlés a képviselőkhez akik felállanak, beszédet intéz, amelyben kifejezést ad a nagylelkű uralkodó iránti ragaszkodás és tisztelet, szeretet és nagy rabecsülés érzelmeinek. Kijelenti, hogy a császár a dicsőségteljes hadsereghez intézett legfelsőbb hadparancs által hatalmas szavakkal megnyugtatta a felzúgott lelkeket és megerősítette az aggódó hazafiakat és azoknak szíveit bizalommal és reménnyel töltötte el.

A császári szavakat, hogy a hadsereg egységes és közös maradjon, Ausztria

népeinek örömrádala a szép haza minden vidékéről visszhangozza uruknak és császáruknak.

Az országgyűlés nagy lelkesedéssel fogadott háromszoros hochot kiáltott a császárra. Ezután az ülést újabb ovációk közt berekesztették. A legközelebbi ülés délben 12 órakor lesz.

Ausztria és a szabadelvűpárt.

Bécs, szept. 22. Udvari körökből került ki a következő értesítés:

A korona és vele együtt Ausztria is mindent attól tesz függővé, hogy milyen álláspontot foglal el szerdai értekezletén a szabadelvű párt? Itt nagyon jól tudják, hogy a helyzet úgy ki van élezve, ahogyan még 1849 óta még soha. Az osztrák intéző körök és a korona további magatartásukat attól teszik függővé, hogy miképpen dönt a szabadelvű párt a következő kérdésekben:

1. Megmarad-e a magyar parlament többsége a mai összeállításában, vagy kiválnak-e belőle a nemzeti követeléseket hangoztató nemzeti pártiak?

2. Tud-e a többség olyan programot felállítani, melynek alapján a kormány tovább viheti az ügyeket?

3. Képes-e a többség arra, hogy az obstruáló ellenzékét erélyességével féken tartsa?

4. Összeegyeztethető lesz-e a többség által hozandó határozat a királynak immár minden kétséget kizárólag megjelölt álláspontjával?

Ebből tehát az tűnik ki, hogy minden, ami azután történni fog, a szabadelvűpárt, illetve a többség magatartásától függ. Bécsben azt várják, hogy a szabadelvűpárt maga részéről nem járul hozzá, hogy a helyzet a koronával szemben még jobban kiélesedjék azt várják, hogy a szabadelvű párt a régi Tisza rendszer alapjára áll és a többség kiszorítja a korona álláspontjával ellentétes nemzeti elemeket.

A függetlenségi párt.

Budapest, szept. 22. A függetlenségi párt délután értekezletet tartott, melyen a párt összes tagjai megjelentek. Kossuth Ferenc elnök három indítványt terjesztett az értekezlet elé, melyeket Komjáthy Béla, Polonyi Géza és Justh Gyula hozzá szólása után egyhangulag elfogadtak. A három határozat ez:

1. az országgyűlés foglaljon állást az alkotmányellenes hadparancs ellen és ezt feliratban adja a király tudomására,

2. az országgyűlés tiltakozzék a harmadéves katonák bentartása ellen,

3. a nemzeti követelmények feltétel teljesítését követelje az országgyűlés.

A néppárt.

Budapest, szept. 22. A néppárt ma este értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a párt végleges határozatot csak Héderváry nyilatkozata után hoz. De azt már most kimondotta a néppárt, hogy a hadparancs ellen a felirati formát megfelelőbbnek tartja a határozatnál.

Bécsi hírek.

Bécs, szept. 22. Héderváryt a király már a kora reggeli órákban fogadta. A kihallgatás után Héderváry a magyar minisztériumban Láng Lajossal, Szögyény Marich nagykövettel és Thallóczy Lajos osztályfőnökkel tanácskozott. Ezután a király Körber osztrák miniszter

elnököt és Goluchovszki, külügyminisztert fogadta. Délután Héderváry újabb háromnegyed óráig tartó kihallgatáson volt a királynál. A történetekről Héderváry senkinek nem nyilatkozott, mert fenntartotta magának, hogy bécsi útja eredményéről csakis a szabadelvűpárt holnapi értekezletén nyilatkozzon. Tény az, hogy döntés történt.

A szocialisták.

Budapest, szept. 22. Bécsi távirat szerint a nemzetközi szocialisták a képviselőház csütörtöki ülésén demonstrálni fognak a függetlenségi párt ellen. A tüntetés szálai a bécsi szocialistáktól indulnak ki.

Héderváry Budapesten.

Budapest, szept. 22. Héderváry este kilenc órakor Budapestre érkezett. Senki sem sejtje, mit hozott Bécsből. Holnap a pártértekezleten kitudódik.

TÁVIRATOK

A debreceni határozat.

Komárom, szept. 22. A nemes ócsai választókerület szabadelvű pártja értekezletet tartott Nagy Antal pártelnök vezetésével. A szabadelvű párt egyhangulag elfogadta a debreceni határozatot. A gyűlésen részt vett Eggenhoffer József, a kerület szabadelvűpárti képviselője is, aki szintén hozzájárult a határozathoz.

Tüntető katonák.

Brassó, szept. 22. Tegnap este a 2. és az 50. gyalogezred harmadik évet szolgáló magyar és román legénységből mintegy ötvenen zajongva végigvonultak az utcákon és azt kiáltották: Nem szolgálnak tovább! A városi hatóság rendőrköt vezényelt ki a rend helyreállítására, kiket a néptömeg megabecugolt. A katonákat lecsillapítani igyekeztek — sikertelenül. — Végre csendőrök léptek közbe, mire a tüntetők eloszlottak.

A német császár Beck bárónak.

Bécs, szept. 22. A lapok szerint Vilmos német császár Beck báró tábor szernagy vezérkari főnöknek arcképet adományozta, amely a császárt osztrák magyar tábornagy egyenruhában ábrázolja a Szent István rend nagy keresztjének szalagjával. Az arcképet pompás aranykeret fogja körül, amelyet német korona díszít.

Szerb szkupstina választások.

Belgrád, szept. 22. Az eddig megközelítőleg megállapított eredmények szerint a tegnapi választásokon 80 mérsékelt radikálist, 65 független radikálist, 15 liberálist és 1 szocialistát választottak meg a szkupstinába.

A Balkán.

London, szept. 22. A Standard jelenti Konstantinápolyból e hó 20-iki kelettel: Négy vagy öt angol hadi hajó állítólag

azt az utasítást kapta, hogy Szaloniki közvetlen környékén egymással érintkező zésbe maradjon. Allitólág hasonló parancsot kaptak a francia hajók is.

Gabona tőzsde.

A gabonatőzsda a zsidó ünnepek miatt zárva.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtzéki tárgyalás. A kir. törvényszék mint esküdtbírósnál a tegnapi napon Pipó István ügyét tárgyalták, kit a kir. ügyészség Major András a kata falvai koresma táján elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetével vádolt. A tegnapi esküdtzéki tárgyaláson dr. Szóke István kir. törv. bíró elnökölt. Szavazó bírák dr. Tatay és Bolváry kir. törvényszéki bírák voltak; ügyész dr. Udvarhelyi József kir. alügyész. A kir. törvényszék esti fél 8 órakor hirdette ki ítéletét, mely szerint az esküdték megelőzőt igaz mondása alapján Pipó István szándékosan elkövetett súlyos testi sértés büntetéseért 6 hónapi börtönrre ítélte el.

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

— Nagyon jól tetted! Nem szabad tulfeszíteni a hirt: két-három havi pihenés helyre fog hozni és ujult erővel láthatsz majd hozzá jogi tanulmányaid befejezéshez. Mit gondolsz, mennyi idő alatt szerezheted meg a diplomát?

— A diploma? — jegyzé meg Savinien hanyagul. — Hisz az ugyis mellesleg. Jó, ha megvan, mert a világ rendszeresen csak a cím után ítél; de a fő dolog, hogy valakivé legyen és olyan polcra jusson, a hol észreveszik.

Olyan társadalomban, mint a milyen a mai, a hatalom csakis a szellem munkáinak kezében van.

Csak hogy a demokrata társadalomban sok a fegyelmzett és sok az ambíció.

Ezért van ez az óriási versengés, amelyben csak azok győznek, a kik legjobban fel vannak fegyverkezve, a kikben leg több az ellentállás és a kik minden áldozékoskedés nélkül erős akarattal törnek maguknak utat.

— Ha félre nem értelek — szólt Germain kissé méltatlankodva a hallótakón — ez annyit jelent, hogy erősebbek a gyengék testén gázolnak keresztül irgalmatlanul... Ezek nem keresztény szellemű elvek.

— Ez a létért való küzdelem — felelt Savinien nyugodtan. — A kiválás törvényei épp olyan föltétlenül mérvadók a társadalmi rendben, mint a fizikai életben. Vagy törődnek-e az erdő magas fölgyfái azokkal a gyenge plántákkal, a melyek az árnyukuktól elnyomottan kipusztulnak?

Germaint megdöbbenette az elmélet kegyetlensége, de még inkább az a nyugodt meggyőződés, a melynek hangján Savinien beszél. Mivel azonban nem tudta, mit válaszoljon, hogy zavarát palástolja, jónak látta a beszélgetést másra terelni.

— Mindjárt egy óra lesz — szólt az órájára nézve — és te bizonyosan éhes vagy; most Beaulieuben vagyunk és ha a szived odavonz, szóljunk be Villemier doktorhoz és együnk ott egy harapást.

— Köszönöm, én Chalonsban reggeliztem és türelmesen be fogom várni az ebédet. Hogy van a doktor, jól?

— Pompásan és tudom, hogy vég telenül örülne a látogatásunknak. Nagyon derék ember az öreg szektárius, bogarai és tulzott radikális elvei mellett is.

— Igen igen — jelentette ki Savinien megvető hangon — Villemier doktor nagy idealista.

— Villemier? Idealista? Germain alig hitt a fülének.

(folyt. köv.)

A m. kir. államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetősége

33072|IV. szám.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak India állomásán felállítandó 2 kettő darab egyenkint 24 m² fűtőfelülettel bíró és 7 atm. üzemi nyomásra engedélyezett álló füstcsöves kazán szállítására és felállítására nézve ezezzel pályázat hirdetik.

Az ajánlati feltételek az alulírott üzletvezetőség vontatási osztályában a hivatalos órák alatt megszerezhetők.

Az ajánlatok ivenkint egy korona a melléklet pedig 30 fill. értékű okmány bélyeggel ellátva lepecsételt borítékban és Ajánlat 33072|903 számra 2 drb. Indian felállítandó gőzkazán szállítására nézve felirattal ellátva legkésőbb 1903 évi szeptember hó 28-ikának déli 12 órájáig nyújtandók be az alulírott üzletvezetőség titkárságához. VIII. külső kerepesi-ut 5 sz. I emelet:

Bánatpénz gyanánt az ajánlat be nyújtását megelőzőleg legkésőbb f. évi szeptember hó 26 ig 400 azaz négyszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban helyezendő gyűjtőpénztárunknál — VIII. ker. külső Kerepesi ut 5. szám földszint — le tétbe.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladói értékben fogadtatnak el.

Takarékpenztári letétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az üzletvezetőség fenntartja magát

nak a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson.

Budapest, 1903 szeptember hó 13 án.

A m. kir. államvasutak

budapesti jobbpárti üzletvezetősége.

— Utánnyomás nem díjazatik. —

Eladó ház.

Morgó és Meszena utcai ház 3500 forint bankteherrel rögtön eladó.

November elsejétől udvari lakás 4 szoba stb. II. emelet kiadó

Ertekezhetni:

RANUNKEL H. és FIA cégnél.

Férjem uram sem ellenzi

David Gyula, északi gyógyszerész, szepitőszereit használta. Szepítő és más arzénoltok ellen Eszéki pomádéja ára 10 f., K. 1.20, 2.20, mákacs arzénoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztám kőszögje K. 3 és 5. Arzénoltó fekete pont alakú miteszereket egyedüli készítője a Juvénil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergen különös porzsappannal kell mosdani K. 1, 2, 8. Örömet szerzek eziate híjtó hajfestékkel az öszülőknek, próbaldog K. 2, 4 és 5. ANTEGRIN. Háziállatok óv- és gyógypora. Minden

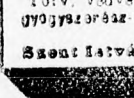
gonddalozás és kérdésközös nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bagyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig kerül 3 krajcsárba,

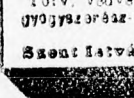
melylyel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztőül hébe-korba adva bizaláshe is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögtöt megszűntetni 10—15—20 kilogramm szükséges. Egy tekerca ára K. 2, mely elég 2 suldó megmentésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre osomagosással K. 10.82 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogramm 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogramm csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis

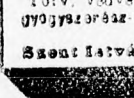
Dr. David Viktor.

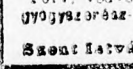
13 év. vadas gyógyszerész tudor, a m. kir. természetudományi társaság rendes tagja.

Szegt István király gyógyszerertárában, ESZÉN, várm.

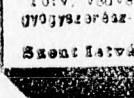

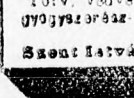

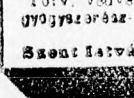

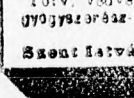

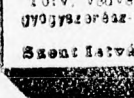

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Arad.
27242—1903. I.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége központi helyiségeinek padozat fényezési munkálataira ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A vállalkozó köteles az üzletvezetőség központi helyiségei és pedig mintegy 1280 n2 területtel bíró tölgyfapadozatu szoba közül negyvenkettőt 1/4 évenként tizet havonként, továbbá a földszinten és I. emeleten lévő összes, mintegy 425 n2 területtel bíró folyosókat ugyancsak 1/4 évenként egyszer beereszteni és fényezni.

A beeresztés, illetve fényezés előtt, a vállalkozó a helyiségeket díjmentesen felszurolni, vagy felmosni tartozik.

A kötendő szerződés 3 évre szól, de kiköti a szerződő üzletvezetőség, hogy azt a lejárat előtt is 3 havi előzetes felmondás mellett bármikor és bármely oknál fogva fölmondhatja.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat az aradi üzletvezetőség központi helyiségeinek fényezési munkálataira a 27242—1903 számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok 1903 évi október hó 5-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános I. osztálya főnökénél nyújtandók be.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közta választás a felajánlott vállalati összegre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Aradon 1903 évi szeptember hó 1°-án.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

12960—13117.

1903.

Makk-árverési hirdetés.

Debrecen szab. kir. város tulajdonát képező Pacz, Fancsika, Bánk, Haláp, Guth, Nagyerdő, Apafa, Monostor, Savóskut erdők makk termése 1903. szeptember hó 28. napján d. e. 10 órakor 1903. év október hó egytől makkoltatás céljából a Városház kistanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe adatik; miről az érdeklődők azon megjegyzéssel értesítettek, hogy az árverési feltételek a városi számvetői hivatalban megtekinthetők s az árverelő által a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben az árvereltető bizottság kezébe leteendő.

Debrecen, 1903. szeptember hó 17.

A városi tanács.

MIHALOVITS I.

Harmat-Créme

Arcszépítő kenőcs.

- ▲ Harmat-Créme a legjobb arcszépítő s közbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrt.
 - ▲ Harmat-Créme sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
 - ▲ Harmat-Créme nappal is használható, miután nem száraz s a pondert jól állja.
 - ▲ Harmat Crème nem teszi fényessé az arcot s fehértli a bőrt.
 - ▲ Harmat-Créme kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-akák) elmulasztására, napégette s szőlőkifujt arcznál s kéznél.
 - ▲ Harmat-Créme teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatú arcszépítő, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr
- Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Szekelyföldi elsőagu természetes alkalikus sós savanyuviz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légeső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszertárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: **Brassó.**

A magyar kir. belügy. Miniszter nr 36890/1902. számú rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógyforrás elnevezést engedélyezte.

A külföldi Sellers, Gleichenberg, Emsi drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.